

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Кафедра фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Хмельницького
інституту соціальних технологій
Університету „Україна”

Михайло ЧАЙКОВСЬКИЙ

„01” 09 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

**ПР 2. Клінічна практика з фізичної терапії при порушеннях діяльності
дихальної системи**

(шифр і назва навчальної дисципліни)

освітня програма Фізична терапія, ерготерапія
(назва освітньої програми)

освітнього рівня магістр
(назва освітнього рівня)

галузь знань 22 Охорона здоров'я
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність(ності) 227 Фізична терапія, ерготерапія
(шифр і назва спеціальності(тей))

Спеціалізація(ії) _____
(назва спеціалізації)

інститут, філія, факультет, коледж Хмельницький інститут соціальних технологій
(назва навчально-виховного підрозділу)

Обсяг, кредитів: 270/9

Форма підсумкового контролю: д. залік

Хмельницький 2023 рік

Робоча програма Клінічна практика з фізичної терапії при порушеннях діяльності дихальної системи

для здобувачів вищої освіти за галуззю знань 22 Охорона здоров'я
спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія

„01” вересня 2023 року – 30с.

Розробник:

Шпілевська Марія Максимівна, доцент кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту, кандидат медичних наук, доцент

(вказати авторів, їхні посади, навчально-виховний підрозділ, кафедру, наукові ступені та вчені звання)

Керівник практики:

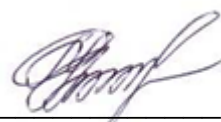
Шпілевська Марія Максимівна, доцент кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту, кандидат медичних наук, доцент

(вказати всіх викладачів, які працюють за даною програмою, їхні посади, навчально-виховний підрозділ, кафедру, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту

Протокол від „01” вересня 2023 року № 1

Завідувач кафедри
фізичної терапії, ерготерапії,
фізичної культури і спорту

(підпис)

Людмила КРАВЧУК
(власне ім'я та прізвище)

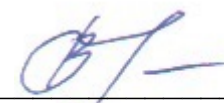
„01” вересня 2023 року

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми(керівником проектної групи) Фізична терапія, ерготерапія

(назва освітньої програми)

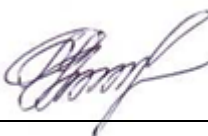
„01” вересня 2023 року

Гарант освітньо-професійної
програми (керівник проектної групи)

(підпис)

Валентина КРУПА
(власне ім'я та прізвище)

ПРОЛОНГАЦІЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

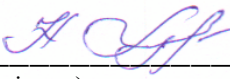
Навчальний рік	2023/2024	20___/20___	20___/20___	20___/20___
Дата засідання кафедри	01.09.2023 р.			
№ протоколу	№1			
Підпис завідувача кафедри				

Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки освітнього процесу <https://vo.uu.edu.ua/> за адресою:

<https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=17035>

(вказати адресу)

Заступник директора
з освітньої діяльності
Хмельницького інституту
соціальних технологій

(підпис)

Наталія ЛУЦКЕВИЧ
(власне ім'я та прізвище)

ЗМІСТ

1.	ОПИС ПРОГРАМИ ПРАКТИКИ.....	5
2.	МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ.....	6
3.	РЕЗУЛЬТАТИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.....	6
4.	ПРОГРАМА ПРАКТИКИ.....	10
4.1.	Анотація практики.....	10
4.2.	Тематичний план практики.....	14
4.3.	Форми реалізації завдань практики.....	17
4.3.1.	<i>Індивідуальні завдання.....</i>	17
4.3.2.	<i>Індивідуальна навчально-дослідна робота</i>	18
4.3.3.	<i>Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти</i>	18
5.	ЗМІСТ ПРАКТИКИ.....	21
5.1.	Етапи проходження практики.....	21
5.2.	Керівництво практикою.....	22
5.3.	Форми і методи контролю практики.....	23
5.4.	Вимоги до звітної документації за результатами практики.....	24
6.	СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПРАКТИКИ.....	25
6.1	Загальні критерії оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти за результатами проходження практики.....	25
6.2.	Система оцінювання роботи здобувачів вищої освіти упродовж проходження практики.....	26
6.3.	Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS..	27
7.	МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	27
7.1.	Рекомендована література.....	28
7.2.	Інформаційні ресурси.....	29
8.	МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	29

1. ОПИС ПРОГРАМИ ПРАКТИКИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь	денна форма навчання
Загальний обсяг кредитів – 9	Галузь знань: 22 Охорона здоров'я	Вид практики клінічна
	Спеціальність: 227 Фізична терапія, ерготерапія	
Модулів – 1	Спеціалізація —	Рік підготовки:
Змістових модулів – 4		2-й
Загальний обсяг годин – 270	Освітній ступінь: магістр	Семестр
		3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 45 год.	Мова проходження практики та оцінювання: українська	Вид контролю: <i>Диференційований залік</i>

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою практики є формування навичок застосування засобів фізичної терапії, ерготерапії у процесі організації, планування та проведення комплексних реабілітаційних заходів при порушенні діяльності дихальної системи.

Завдання курсу: формування визначених освітньою програмою загальних та фахових компетентностей та їх практичне застосування в галузі фізичної терапії з метою відновлення/корекції функціональних можливостей, здоров'я пацієнтів/клієнтів при порушеннях діяльності дихальної системи.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

За результатами проходження клінічної практики здобувачі вищої освіти повинні

знати:

- особливості будови і функціонування діяльності дихальної системи.;
- основні патологічні стани і порушення діяльності дихальної системи;
- методику проведення функціонального обстеження;
- засоби, методи, форми фізичної терапії та особливості їх застосування;
- протипоказання і застереження до застосування засобів та методів фізичної терапії;
- причини виникнення несприятливих реакцій під час проведення фізичної терапії;
- знати свої професійні права та обов'язки;
- принципи науково доказової практики;
- знати способи оцінювання виконаної роботи, критерії і якості, способи та форми ведення документації

вміти:

- виявляти порушення діяльності дихальної системи.;
- описувати порушення діяльності дихальної системи та пояснювати причини їх виникнення;
- складати, реалізовувати та корегувати програму фізичної терапії;
- володіти науковим мисленням;
- генерувати нові та оригінальні ідеї, висувати гіпотези;
- висувати оригінальні підходи та стратегії; підбирати адекватні наукові методи дослідження; формулювати та розв'язувати;
- проводити аналіз інформації, приймати обґрунтовані рішення.
- працювати з науковою та методичною інформацією;
- виявляти та аналізувати системні зв'язки, бачити протиріччя і проблеми, незалежно мислити.
- адаптовувати діяльність та знаходити оптимальні рішення в нових умовах.

- розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності.
- формувати свою професійну відповідальність, діяти відповідно до неї.

**Рядок дисципліни в „Матриці відповідності програмних компетентностей
компонентам освітньої програми”**

- ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, узагальнення, аналізу, синтезу та оцінювання отриманої інформації, необхідної для професійної діяльності фізичного терапевта.
- ЗК 02. Здатність до пошуку, отримання, оброблення та аналізу надійної, достовірної та науково обґрунтованої інформації, необхідної для професійної діяльності фізичного терапевта, з різних джерел з використанням інформаційних і комунікаційних технологій, в тому числі іноземною мовою.
- ЗК 03. Здатність до представлення своєї професійної діяльності, адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 04. Здатність виявляти та обирати методи для комплексного підходу до розв'язання проблем та прийняття рішень.
- ЗК 05. Здатність генерувати нові ідеї, брати участь в освітніх, наукових та інноваційних проектах і приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 06. Здатність мотивувати людей рухатися до спільної мети, керувати, здійснювати професійну комунікацію, вільно спілкуватися державною мовою усно і письмово.
- ЗК 07. Здатність виконувати професійну діяльність із дотриманням вимог техніки безпеки та охорони праці та працювати автономно.
- ЗК 08. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт на основі етичних міркувань, принципів і цінностей фізичного терапевта.
- СК 01. Здатність визначати проблеми фізичної, когнітивної, психоемоційної, духовної сфер, обмеження заняттєвої участі пацієнта відповідно до Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ).
- СК 02. Здатність клінічно мислити, планувати терапію, застосовувати науково обґрунтовані засоби та методи доказової практики (Evidence-based practice), аналізувати та інтерпретувати результати, вносити корективи до розробленої програми фізичної терапії чи компонентів індивідуального реабілітаційного плану.
- СК 03. Здатність ефективно спілкуватися із пацієнтом/клієнтом, його родиною й опікунами, формувати розуміння власних потреб пацієнта та шукати шляхи їх реалізації, розробляти та впроваджувати домашню програму терапії.
- СК 04. Здатність до роботи в реабілітаційній команді та міжособистісної взаємодії з представниками інших професійних груп різного рівня.
- СК 05. Здатність надавати першу медичну (долікарську) допомогу за умов надзвичайних ситуацій та військових дій, розуміти основи тактичної медицини.
- СК 06. Здатність розв'язувати професійні завдання у сфері фізичної терапії, з урахуванням стану здоров'я представників різних верств населення, у тому числі осіб з інвалідністю.

СКфт 01. Здатність розуміти клінічний та реабілітаційний діагноз пацієнта/клієнта, перебіг захворювання і тактику лікування.

СКфт 02. Здатність обстежувати осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп зі складною прогресуючою та мультисистемною патологією за допомогою стандартизованих та нестандартизованих інструментів оцінювання, визначати фізичний розвиток та фізичний стан.

СКфт 03. Здатність прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії.

СКфт 04. Здатність проводити фізичну терапію осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях.

СКфт 05. Здатність планувати та контролювати тривалість та інтенсивність терапевтичних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям пацієнта/клієнта та цілям фізичної терапії.

СКфт 06. Здатність провадити наукову діяльність у сфері фізичної терапії.

СКфт07. Здатність здійснювати викладацьку діяльність (зокрема, як керівник/методист/супервізор клінічних практик).

СКфт 08. Здатність управляти робочими процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів у фізичній терапії, керувати роботою асистентів, помічників та волонтерів.

СКфт 09. Здатність провадити підприємницьку діяльність у фізичній терапії.

Список забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

ПРфт 01. Застосовувати біопсихосоціальну модель обмежень життєдіяльності у професійній діяльності, аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта.

ПРфт 02. Уміти вибирати й аналізувати інформацію про стан пацієнта.

ПРфт 03. Проводити фізичну терапію пацієнтів/клієнтів різного віку зі складними патологічними процесами та порушеннями.

ПРфт 04. Оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та адміністративній діяльності.

ПРфт 05. Проводити опитування пацієнта/клієнта для визначення порушень функції, активності та участі.

ПРфт 06. Визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини, її фізичний стан, виконувати об'єктивне обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій і мультисистемній патології, використовуючи відповідний інструментарій.

ПРфт 07. Спілкуватися з пацієнтом/клієнтом для визначення його потреб та очікувань щодо його рухової активності та результатів фізичної терапії.

ПРфт 08. Прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій і мультисистемній патології.

ПРфт 09. Встановлювати цілі втручання.

ПРфт 10. Створювати (планувати) програму фізичної терапії окремо або як частину індивідуального реабілітаційного плану.

ПРфт 11. Реалізовувати програми фізичної терапії окремо або як частину індивідуального реабілітаційного плану відповідно до наявних ресурсів і оточення.

ПРфт 12. Здійснювати етапний, поточний та оперативний контроль стану пацієнта/клієнта, аналізувати результати виконання програми фізичної терапії.

ПРфт 13. Коректувати хід виконання програми фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів.

ПРфт 14. Проводити самостійну практичну діяльність.

ПРфт 15. Розробляти та викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти, брати участь в реалізації освітніх програм як клінічний керівник/методист/супервізор навчальних практик.

ПРфт 16. Планувати та здійснювати власний професійний розвиток, планувати та оцінювати професійний розвиток колективу.

ПРфт 17. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження у сфері фізичної терапії, висувати і перевіряти гіпотези, обирати методики та інструменти досліджень, аналізувати їх результати, обґрунтовувати висновки.

ПРфт 18. Дотримуватись основних юридичних та етичних вимог, проводити діяльність зі згоди пацієнта/клієнта.

ПРфт 19. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах в умовах військового часу; вибирати методи та засоби збереження життя.

4. ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

4.1. Анотація практики

Клінічна практика з фізичної терапії при порушеннях діяльності дихальної системи для здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 227 „Фізична терапія, ерготерапія” освітнього ступеня „магістр” проводиться на другому курсі тривалістю 6 тижнів.

Практика проводиться у реабілітаційних закладах, відділеннях, підрозділах галузі охорони здоров'я, соціальних закладах, закладах по відновленню стану здоров'я різної відомчої спрямованості тощо, які забезпечують усі аспекти менеджменту пацієнта/клієнта з порушеннями функцій та обмеженням життєдіяльності, що потребує фізичної терапії: обстеження, планування, втручання, контролю та їхніх складників. До керівництва практикою залучаються досвідчені викладачі кафедри.

Проходження клінічної практики з фізичної терапії при порушеннях діяльності дихальної системи є обов'язковим для всіх здобувачів вищої освіти спеціальності 227 „Фізична терапія, ерготерапія” освітнього ступеня „магістр”. Її тривалість визначена навчальним планом і складає 6 тижнів, загальна тривалість практики – 270 годин, що відповідає 9 кредитам ЄКТС. Конкретний час проведення практики визначається закладом охорони здоров'я чи іншою базою клінічної практики.

Підсумком проходження практики є диференційований залік.

Програма клінічної практики з фізичної терапії при порушеннях діяльності дихальної системи складається з таких **змістових модулів**:

Змістовий модуль 1.

Організаційно-методичний етап клінічної практики з фізичної терапії при порушеннях діяльності дихальної системи майбутнього магістра з фізичної терапії, ерготерапії

Тема 1. Настановча конференція з клінічної практики з фізичної терапії при порушеннях діяльності дихальної системи.

Знайомство здобувачів вищої освіти з програмою практики. Розподіл їх по групах, закріплення керівників підгруп і баз практичних для проходження практики. Ознайомлення з закладами, визначеними для проходження практики.

Тема 2. Складання календарного графіку проходження клінічної практики. Правила ведення щоденнику практики та оформлення звітної документації.

Вимоги до оформлення індивідуального календарного плану роботи на період клінічної практики. Направлення на практику. Щоденник практики: правила його оформлення та ведення записів. Звіт про підсумки практики з аналізом профільної кафедри, яку відвідав здобувач вищої освіти. Відгук керівника практики. Допоміжні матеріали.

Змістовий модуль 2.

Клінічний етап практики з фізичної терапії при порушеннях діяльності дихальної системи майбутнього магістра з фізичної терапії, ерготерапії

Тема 3. Обстеження пацієнта.

Ознайомлення з історією хвороби пацієнта: спостереження, опитування, медичні записи. Підбір об'єктивних засобів і методів обстеження. Вимірювання структурних змін та порушених функцій організму.

Тема 4. Аналіз медичної документації.

Вивчення документів, які регламентують стан пацієнта. Аналіз інформації зібраної з медичних записів та від пацієнта, членів його сім'ї, лікарів, фізичних терапевтів.

Тема 5. Реабілітаційний прогноз.

Визначення короткотривалих та довготривалих цілей фізичної терапії, ерготерапії. Підбір ефективних засобів і методів фізичної терапії, ерготерапії.

Тема 6. Розробка індивідуальної програми фізичної терапії.

Визначення тривалості, інтенсивності, частоти, форми, засобів, методів фізичної терапії при захворюваннях дихальної системи.

Тема 7. Впровадження індивідуальної програми фізичної терапії у реабілітаційних процес.

Спостереження за станом і динамікою симптомів та реакцією пацієнта на реабілітаційне втручання.

Тема 8. Корекція індивідуальної програми фізичної терапії при порушеннях діяльності дихальної системи.

Корекція індивідуальної програми фізичної терапії при порушеннях діяльності дихальної системи з урахуванням результатів поточного контролю. Застосування різних методів втручання, переміщення, спеціальне обладнання за потреби.

Тема 9. Практичні рекомендації щодо ефективності реабілітаційного процесу при порушеннях діяльності дихальної системи.

Методичні практичні рекомендації пацієнтові, членам його сім'ї, опікунам щодо подальшого відновлення функцій, безпечної поведінки, надання допомоги.

Мотивація до подальшого ефективного реабілітаційного процесу при порушеннях діяльності дихальної системи.

Змістовий модуль 3.

Професійна поведінка та вдосконалення

Тема 10. Аналіз реабілітаційного процесу при порушеннях діяльності дихальної системи.

Проведення контрольного обстеження, збір даних про результати втручання. Аналіз контрольних показників.

Тема 11. Професійна етика і деонтологія.

Розв'язання проблем відповідально і самостійно. Узгодження висновків з клінічним координатором, керівником практики. Дотримання конфіденційності.

Тема 12. Професійне вдосконалення.

Проведення реабілітаційного обстеження відповідно до клінічного діагнозу, визначення наявних у пацієнта/клієнта порушень за МКФ, обмежень життєдіяльності та здоров'я. Виконання функцій і обов'язків асистента фізичного терапевта.

Змістовий модуль 4.

Науково-дослідна робота магістранта спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» за результатами проходження клінічної практики при порушеннях діяльності дихальної системи

Тема 13. Оформлення звітної документації

Підготовка та оформлення звітної документації практики, виконання індивідуальних завдань та завдань для самостійної роботи, оформлення індивідуального навчально-дослідного завдання практики. Проведення наукових досліджень за темою кваліфікаційної магістерської роботи, затвердженої кафедрою фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту. Аналіз отриманих результатів дослідження.

Тема 14. Підсумкова конференція за результатами клінічної практики при порушеннях діяльності дихальної системи.

Підведення підсумків практики. Захист звіту за результатами проходження практики: назви та коротка характеристика баз проходження практики. Коротка характеристика-опис бази практики. Умови проходження практики. Завдання практики, які були поставлені перед здобувачем вищої освіти. Зміст доручень, характер виконання (індивідуальний чи груповий, самостійно чи під контролем спеціалістів чи у якості помічника). Власні рефлексії щодо пройденої практики (ступінь готовності до виконання завдання, ступінь задоволення від участі у професійній діяльності служби, результативність роботи, надбаний досвід). Опис труднощів та проблем, з якими працював здобувач вищої освіти (психологічні, комунікативні, етичні, теоретико-методичні труднощі). Пропозиції щодо покращення та вдосконалення проведення практики.

Дисципліни, вивчення яких обов'язково передус цій дисципліні:
Методологія та організація наукових досліджень, Методи обстеження та контролю у фізичній терапії, Фізична терапія при захворюваннях внутрішніх органів (серцево-судинної системи, дихальної системи, органів травлення, хірургічних захворюваннях), Організація мультидисциплінарної командної роботи.

4.2. Тематичний план практики

Назви змістових модулів і видів робіт	Денна форма					Заочна форма					Форми та методи контролю знань
	усього	у тому числі				усього	у тому числі				
		Під керівництвом керівника від ЗВО	В присутності керівника від бази практики	Консультації	Без участі керівника		Під керівництвом керівника від ЗВО	В присутності керівника від бази практики	Консультації	Без участі керівника	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Змістовий модуль 1. Організаційно-методичний етап клінічної практики з фізичної терапії при порушеннях діяльності дихальної системи майбутнього магістра з фізичної терапії, ерготерапії											
Тема 1. Настановча конференція з клінічної практики з фізичної терапії при порушеннях діяльності дихальної системи.	12	2	–	–	10						СР: складання календарного графіку проходження практики та його узгодження з керівником практики
Тема 2. Складання календарного графіку проходження клінічної практики. Правила ведення щоденнику практики та оформлення звітної документації.	12			2	10						СР: вивчення методичних рекомендацій до розходження практики
Разом за змістовим модулем 1	24	2	–	2	20						
Змістовий модуль 2. Клінічний етап практики з фізичної терапії при порушеннях діяльності дихальної системи майбутнього магістра з фізичної терапії, ерготерапії											
Тема 3. Обстеження пацієнта	24	–	8	–	16						СР: внесення запису до ІРП
Тема 4. Аналіз медичної документації.	24	–	8	–	16						СР: внесення запису до ІРП
Тема 5. Реабілітаційний прогноз.	24	–	8	–	16						СР: внесення запису до ІРП
Тема 6. Розробка індивідуальної програми фізичної терапії.	24	–	8	2	14						СР: внесення запису до ІРП

Тема 7. Впровадження індивідуальної програми фізичної терапії у реабілітаційних процес.	24	—	8	2	14						СР: внесення запису до ІРП
Тема 8. Корекція індивідуальної програми фізичної терапії при порушеннях діяльності дихальної системи.	24	—	8	2	14						СР: внесення запису до ІРП
Тема 9. Практичні рекомендації щодо ефективності реабілітаційного процесу при порушеннях діяльності дихальної системи.	24	—	8	2	14						СР: внесення запису до ІРП
Разом за змістовим модулем 2	168	—	56	8	104						
Змістовий модуль 3. Професійна поведінка та вдосконалення											
Тема 10. Аналіз реабілітаційного процесу при порушеннях діяльності дихальної системи.	14	—	2	—	12						СР: внесення запису до ІРП
Тема 11. Професійна етика і деонтологія.	14	—	2	—	12						СР: Внесення запису дощоденника практики
Тема 12. Професійне вдосконалення.	14	—	2	—	12						СР: Внесення запису дощоденника практики
Разом за змістовим модулем 3	52	—	6	—	36						
Змістовий модуль 4. Науково-дослідна робота магістранта спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія» за результатами проходження клінічної практики при порушеннях діяльності дихальної системи											
Тема 13. Оформлення звітної документації	14	—	—	2	12						СР: Оформлення звітної документації практики
Тема 14. Підсумкова конференція за результатами клінічної практики при порушеннях діяльності дихальної системи.	12	2	—	—	10						СР: Оформлення звітної документації практики

Разом змістовим модулем 4	за	26	2	–	2	22						
ІДНЗ		10	–	–	–	10						Проведення наукових досліджень за темою кваліфікаційної магістерської роботи
Усього годин		270	4	62	12	192						

4.3. Форми реалізації завдань практики

4.3.1. Індивідуальні завдання

Під час проходження клінічної практики при порушеннях діяльності дихальної системи здобувачі вищої освіти повинні виконати наступні індивідуальні завдання:

Організаційна робота

1. Участь у настановній та заключних конференціях.
2. Ознайомлення із закладом, на базі якого проходить практика: співбесіда з клінічним супервізором, ознайомлення з умовами проведення занять з фізичної терапії та інших видів реабілітаційної роботи, обладнанням, інвентарем, кабінетами, організацією надання реабілітаційних послуг.
3. Підготовка документації: складання документів планування роботи під час проходження практики, ознайомлення з контингентом пацієнтів/клієнтів, що потребують застосування реабілітаційних заходів, оформлення документів звітності тощо.
4. Виконання інших організаційних видів роботи, пов'язаних із діяльністю фізичного терапевта.

Навчально-методична робота

1. Аналіз програмно-методичної літератури.
2. Протоколювання й аналіз переглянутих занять з фізичної терапії, інших видів реабілітаційної роботи, підбір необхідного методичного матеріалу для організації та проведення реабілітаційної роботи.
3. Оформлення документів планування та обліку практичної роботи: щоденник практиканта, звіт із практики.

Реабілітаційна робота

1. Спостереження за особливостями організації та методичними особливостями занять із різних форм фізичної терапії.
2. Проведення реабілітаційного обстеження відповідно до клінічного діагнозу, визначення наявних у пацієнта/клієнта порушень за МКФ, обмежень життєдіяльності та здоров'я.
3. Складання індивідуальних програм фізичної терапії.
4. Проведення реабілітаційного втручання.
5. Оцінка ефективності реабілітаційного втручання.
6. Оволодіння та удосконалення методики проведення занять з фізичної терапії, інших видів реабілітаційної роботи, застосування різних методів фізичної терапії під контролем клінічного супервізора.
7. Виконання функцій і обов'язків асистента фізичного терапевта.
8. Інше відповідно до індивідуального плану практиканта.

Науково-дослідна робота

1. Проведення наукових досліджень за темою кваліфікаційної магістерської роботи, затвердженої кафедрою фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту.
2. Аналіз отриманих результатів дослідження.

4.3.2. Індивідуальна навчально-дослідна робота

Проведення наукових досліджень за темою кваліфікаційної магістерської роботи

4.3.3. Завдання для самостійної роботи

Тема: порушення діяльності дихальної системи

Мета: закріпити теоретичні знання про загальні відомості порушень діяльності дихальної системи. Засвоїти механізм лікувальної дії терапевтичних вправ та алгоритм застосування фізичної терапії при порушенні діяльності дихальної системи.

Теоретичні питання для самостійного вивчення:

1. Загальні відомості про порушення діяльності дихальної системи.
2. Механізм лікувальної дії терапевтичних вправ при порушенні діяльності дихальної системи.
3. Терапевтичні дихальні вправи, цілі фізичної терапії при порушенні діяльності дихальної системи.

Практичні завдання:

Завдання № 1

Скласти схему дослідження фізичного терапевта при дихальній недостатності I-III ступеня.

Завдання № 2

Надайте характеристику загальних відомостей про порушення діяльності дихальної системи.

Завдання № 3

Обґрунтуйте механізм лікувальної дії терапевтичних вправ при порушенні діяльності дихальної системи.

Завдання № 4

Поставте цілі фізичної терапії при порушенні діяльності дихальної системи.

Завдання № 5

Наведіть приклади терапевтичних дихальних вправ при порушенні діяльності дихальної системи.

Питання для самоконтролю знань здобувачів вищої освіти :

1. Характеристика дихальної недостатності I- III ступеня.
2. Обґрунтувати механізм лікувальної дії терапевтичних вправ при порушенні діяльності дихальної системи.
3. Особливості терапевтичних дихальних вправ при порушенні діяльності дихальної системи.
4. Загальні цілі фізичної терапії при порушенні діяльності дихальної системи.

Тема: Клінічна практика при пневмонії, плевриті, ХОЗЛ

Мета: закріпити теоретичні знання про алгоритм застосування фізичної терапії при хронічному обструктивному захворюванні легенів, пневмонії та плевриті.

Теоретичні питання для самостійного вивчення:

1. Алгоритм застосування фізичної терапії при хронічному обструктивному захворюванні легенів (бронхітичний тип).
2. Алгоритм застосування фізичної терапії при хронічному обструктивному захворюванні легенів (емфізематозний тип).
3. Алгоритм застосування фізичної терапії при пневмонії.
4. Алгоритм застосування фізичної терапії при плевриті.
5. Авторські методики дихальної гімнастики.

Практичні завдання:

Завдання № 1

Скласти комплекс терапевтичних вправ при бронхітичному типі ХОЗЛ у довготривалому періоді.

Завдання № 2

Скласти комплекс терапевтичних вправ при емфізематозному типі ХОЗЛ у підгострому періоді.

Завдання № 3

Скласти комплекс терапевтичних вправ при пневмонії в гострому періоді.

Завдання № 4

Скласти комплекс терапевтичних вправ при плевриті в підгострому періоді.

Питання для самоконтролю знань здобувачів вищої освіти :

1. Коротко і довгострокові цілі та терапевтичні вправи при бронхітичному типі ХОЗЛ.
2. Коротко і довгострокові цілі та терапевтичні вправи при емфізематозному типі ХОЗЛ.
3. Коротко і довгострокові цілі та терапевтичні вправи при пневмонії.
4. Коротко і довгострокові цілі та терапевтичні вправи при плевриті.

Розглянути клінічний випадок:

Пацієнт М., 39 років, надійшов у відділення з діагнозом нижньочасткова лівобічна пневмонія. Скарги на загальну слабкість, кашель, пітливість. Об'єктивно: температура 37,8 °С, перкуторно в нижніх частках ліворуч незначне притуплення, аускультативно — слабе дихання, дрібнопухирчасті хрипи. Через 5 днів – стан задовільний, температура 36,8 °С, дихання ослаблене, хрипів немає.

Алгоритм заходів фізичної терапії:

1. Скласти схему дослідження фізичного терапевта при пневмонії у підгострому періоді.
2. Визначити основні цілі фізичної терапії при пневмонії у підгострому періоді.
3. Скласти комплекс терапевтичних вправ для цього пацієнта.
4. Демонстрація комплексу складених терапевтичних вправ.

Тема: Клінічна практика при бронхіальній астмі

Мета: закріпити теоретичні знання про алгоритм застосування фізичної терапії при бронхіальній астмі при туберкульозі легень.

Теоретичні питання для самостійного вивчення:

1. Алгоритм заходів фізичної терапії при бронхіальній астмі в гострому, підгострому та довготривалому періодах.
2. Алгоритм заходів фізичної терапії при туберкульозі легень в гострому, підгострому та довготривалому періодах.

Практичні завдання:

Завдання № 1

Скласти комплекс терапевтичних вправ:

- при бронхіальній астмі у I щадному гострому періоді;
- при бронхіальній астмі у II функціональному підгострому періоді;
- при бронхіальній астмі у III тренувальному заключному періоді;
- при туберкульозі легень в гострому періоді;
- при туберкульозі легень в підгострому періоді;
- при туберкульозі легень в довготривалому періоді.

Розглянути методику дихальної гімнастики з довільно гіповентиляційною регуляцією дихання (ДГВРД).

Завдання № 2

Демонстрація комплексів терапевтичних вправ при бронхіальній астмі у I щадному гострому періоді.

Завдання № 3

Демонстрація комплексів терапевтичних вправ при бронхіальній астмі у II функціональному підгострому періоді.

Завдання № 4

Демонстрація комплексів терапевтичних вправ при бронхіальній астмі у III тренувальному заключному періоді.

Завдання № 5

Демонстрація комплексів терапевтичних вправ при туберкульозі легень в гострому періоді.

Завдання № 6

Демонстрація комплексів терапевтичних вправ при туберкульозі легень в підгострому періоді.

Завдання № 7

Демонстрація комплексів терапевтичних вправ при туберкульозі легень в довготривалому періоді.

Питання для самоконтролю знань здобувачів вищої освіти :

1. Коротко і довгострокові цілі та терапевтичні вправи при бронхіальній астмі в гострому, підгострому та довготривалому періодах.
2. Цілі та терапевтичні вправи при туберкульозі легень на довготривалому періоді (підготовчий етап).
3. Цілі та терапевтичні вправи при туберкульозі легень на довготривалому періоді (основний етап).

4. Цілі та терапевтичні вправи при туберкульозі легень на довготривалому періоді (тренувальний етап).

Розглянути клінічний випадок:

Пацієнт Е., 29 років, діагноз — бронхіальна астма, міжнападний період. Дихальна недостатність I ступеня. Знаходиться на амбулаторному лікуванні. Скарги на кашель з мокротинням, задуху при ходьбі та підйманні сходами. Об'єктивно: стан задовільний, дихання у нижніх частках ослаблене, численні сухі хрипи на всьому протязі. Тони серця приглушені, ЧСС — 84 уд/хв, АТ — 130/80 мм рт. ст., ЧСС — 84 уд/хв, АТ — 130/80 мм рт. ст.

Алгоритм заходів фізичної терапії:

1. Скласти схему дослідження фізичного терапевта при бронхіальній астмі у довготривалому періоді.
2. Визначити основні цілі фізичної терапії при бронхіальній астмі у довготривалому періоді.
3. Скласти комплекс терапевтичних вправ для цього пацієнта.
4. Демонстрація комплексу складених терапевтичних вправ.

5. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

5.1. Етапи проходження практики

Клінічна практика при порушеннях діяльності дихальної системи для здобувачів вищої освіти спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» складається з трьох основних етапів:

1) організаційний:

- настановча конференція;
- знайомство здобувачів вищої освіти з програмою практики;
- опрацювання здобувачами вищої освіти необхідного теоретичного матеріалу;
- розподіл здобувачів вищої освіти по групах, закріплення баз проходження практики;
- складання календарного графіку проходження практики;
- ознайомлення з правилами ведення звітної документації.

2) основний:

- проходження інструктажу з техніки безпеки
- ознайомлення з базовою установою, визначеною для проходження практики;
- поступове виконання завдань практики
- систематичне внесення записів до щоденнику практики.

3) підсумковий:

- оформлення щоденника практики та подання його на затвердження керівнику від бази практики та керівнику від ЗВО для отримання характеристика практиканта;
- оформлення звіту практики.

- аналіз ефективності практики і пропозиції по удосконаленню її проведення;
- захист звіту практики на підсумковій конференції.

5.2. Керівництво практикою

Керівництво клінічною практикою здійснюють керівники практики від закладу вищої освіти (кафедри), а також від баз практики. Кафедра: визначає керівника практики від ЗВО із кола своїх викладачів; організовує роботу по визначенню місць практики; проводить збори здобувачів вищої освіти для попереднього ознайомлення їх з програмою практики та переліком питань, які необхідно вирішити до початку практики; надає інформацію здобувачам вищої освіти про особливості практики і перелік баз, з якими інститут вже уклав угоди про проведення практики; збирає від здобувачів вищої освіти пропозиції відносно організацій та установ для практики; приймає листи від баз практики з запрошенням конкретних здобувачів вищої освіти на практику і приймає рішення по них.

Головне завдання керівника практики від ЗВО – організувати процедуру проходження практики при безумовному досягненні цілей і задач практики, взаємодіяти зі здобувачами вищої освіти і керівниками баз практики, контролювати прийом звітів і заліків по практиці.

Основними **обов'язками керівника практики від закладу вищої освіти** є:

1. Забезпечити практикантів скеруванням на практику.
2. Спільно з керівником від бази практики забезпечити зустріч практикантів з керівництвом бази практики.
3. Ознайомити здобувачів вищої освіти з метою та завданнями практики.
4. Ознайомити здобувачів вищої освіти з правилами ведення документації.
5. Допомогти укласти індивідуальний план практикантів, затвердити його та контролювати виконання.
6. Проводити індивідуальні та групові консультації.
7. Контролювати хід практики.
8. Оцінити роботу здобувачів вищої освіти на практиці.
9. Взяти участь у настановній та підсумковій конференціях з питань практики.
10. Подати письмовий звіт про керівництво практикою.

Керівником від бази практики наказом визначаються, як правило, висококваліфіковані спеціалісти середньої ланки (завідувач відділів, провідні спеціалісти).

Керівник бази практики, керуючись угодою між організацією чи закладом й закладом вищої освіти та направленням здобувача вищої освіти на практику, зобов'язаний прийняти здобувача вищої освіти на практику наказом, в якому буде вказано термін практики, підрозділи, в яких здобувач вищої освіти буде проходити практику, посаду практиканта та керівника від бази практики.

Основними **обов'язками керівника від бази практики** є:

1. Спільно з керівником практики від навчального закладу забезпечити зустріч практикантів з керівництвом бази практики.
2. Ознайомити здобувачів вищої освіти -практикантів з базою практики.
3. Ознайомити здобувачів вищої освіти -практикантів з правилами техніки безпеки та протипожежної безпеки на робочому місці.
4. Проводити індивідуальні та групові консультації.
5. Контролювати хід практики.
6. Оцінити роботу здобувачів вищої освіти на практиці, їхню готовність до професійної діяльності.
7. Підготувати характеристику на здобувача вищої освіти -практиканта.
8. Взяти участь у настановній та підсумковій конференціях з питань практики.

Під час проходження практики здобувачі вищої освіти -практиканти повинні суворо дотримуватися правил внутрішнього розпорядку бази практики. Кожен здобувач вищої освіти отримує завдання, які повинен вчасно та якісно виконати і оформити відповідно до вимог.

Основними **обов'язками здобувачів вищої освіти -практикантів** є:

1. Розпочати і завершити практику у визначений термін.
2. Перебувати на базі практики не менше ніж це передбачено навчальним планом.
3. Якісно виконувати усю роботу, передбачену програмою практики. Невиконання хоча б одного пункту програми є підставою для неатестації здобувача вищої освіти -практиканта.
4. Дотримуватися правил внутрішнього розпорядку бази практики.
5. Виконувати розпорядження адміністрації бази практики та керівників практики.
6. Дотримуватися норм поведінки.
7. Дотримуватися положень етичного кодексу.
8. Вчасно оформити документацію.
9. Захистити звіт по практиці на підсумковій конференції.

Після завершення практики на кафедрі проводиться підсумкова конференція.

5.3. Форми і методи контролю практики

Здобувачі вищої освіти під час клінічної практики при порушеннях діяльності дихальної системи систематично ведуть щоденники спостережень. У них повинні бути відображені дані, необхідні для виконання завдань, передбачених програмою практики. Матеріали щоденника використовуються для звіту про виконану на практиці роботу. По закінченні практики здобувачі вищої освіти представляють керівникові практики: щоденник практики; звіт про виконану роботу, якому містяться: індивідуальний план-графік проходження практики, пропозиції здобувача вищої освіти щодо поліпшення організації

роботи в установі, а також індивідуальну програму практики; характеристика керівника бази практики, завірена печаткою установи.

Проміжна атестація включає в себе контроль керівником практики ступеня виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи в рамках програми практики.

Підсумковий контроль за результатами проходження практики здійснюється у формі диференційованого заліку з виставленням оцінки за результатами роботи.

Контроль проходження практики і проміжну атестацію, а також консультаційну, практичну роботу на кожному етапі програми проходження практики здобувачем вищої освіти здійснює керівник практики від ЗВО.

Керівники від бази практики контролюють перебування здобувачів вищої освіти на базах практики (згідно графіку), дотримання ними плану роботи, наявність необхідної документації, якість виконаної роботи, ставлення до своїх обов'язків та дисциплінованість.

На звітній конференції у формі виступів здобувачів вищої освіти аналізуються та обговорюються цікаві знахідки, нові форми роботи і аналіз її ефективності у професійному зростанні. Акцентується увага на практичному значенні виконаних завдань, висловлюються зауваження та пропозиції щодо змісту та організації практики, удосконаленні її програми.

5.4. Вимоги до звітної документації за результатами практики

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми та індивідуально-дослідного завдання. Звіт про проходження практики оформляється кожним здобувачем вищої освіти окремо з такими структурними елементами:

1. Оформлений **щоденник практики**, в якому мають бути присутні графік відвідування практики, нотатки про виконання завдань; а також характеристика-відгук за підписом керівника від бази практики з печаткою організації, а також відгук з оцінкою керівника практики від ЗВО.

2. **Звіт** за результатами проходження практики:

- титульний лист (оформлюється за правилами курсових робіт);
- вступ (містить мету та завдання практики);
- самозвіт про виконання індивідуального плану практики;
- висновки (з зазначенням труднощів, що виникали під час проходження практики та особливо вдалих моментів, самоаналізом набутих під час практики знань, умінь та навичок, пропозицій та побажань щодо організації практики).
- додатки, які ілюструють нормативно-правову основу діяльності установи та її працівників, в якій здобувач вищої освіти проходив практику (положення про діяльність чи статут установи, посадові інструкції працівників установи, фото та ін.).

3. Виконане та оформлене індивідуальне навчально-дослідне завдання за результатами практики.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПРАКТИКИ

Клінічна практика при порушеннях діяльності дихальної системи оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 4 змістових модулів.

Результати навчальної діяльності здобувачів вищої освіти оцінюються за 100 бальною шкалою.

Після завершення практики практиканти здають керівникам від ЗВО всі звітні документи для їх попередньої оцінки. Упродовж тижня після завершення практики на кафедрі фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту відбувається підсумкова конференція, на якій здобувачі вищої освіти перед комісією захищають матеріали практики. Комісія призначається завідувачем кафедри і складається з провідного спеціаліста даного напрямку (голова комісії) одного керівника від ЗВО та одного – від бази практики (при можливості). На конференції присутні всі практиканти.

Для підведення підсумків практики та кінцевої оцінки роботи здобувачів вищої освіти -практикантів керівники практики інформують комісію про фактичні терміни початку та завершення роботи, склад групи здобувачів вищої освіти, які пройшли практику, їх дисципліну, а також з інших питань організації та проведення практики. До захисту практики допускаються здобувачі вищої освіти, які повністю виконали завдання програми практики та вчасно оформили звітну документацію.

При кінцевій оцінці результатів практики враховується попередня оцінка керівників практики від ЗВО та бази практики, результати захисту та характеристика на здобувача вищої освіти -практиканта.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Оцінка	Критерії оцінювання
„відмінно”	Творче використання теоретичних знань у реалізації практичних завдань. Прагнення до отримання професійних навичок. Активна участь у житті колективу. Повне виконання вимог керівника практики. Відсутність запізнень і пропусків, порушень техніки безпеки та трудової дисципліни. Високий рівень виконання програми практики. Висока оцінка отримана за місцем проходження практики. Своєчасно виконаний, акуратно і правильно оформлений пакет звітних документів. Активна участь у підсумковій конференції.
„добре”	Використання теоретичних знань у реалізації практичних завдань. Прагнення до отримання професійних навичок. Посильна участь у житті професійного колективу. Виконання вимог керівника практики в міру можливості. Відсутність запізнень і пропусків

	занять, порушень техніки безпеки та трудової дисципліни. Високий рівень виконання програми практики. Позитивна оцінка, отримана за місцем проходження практики. Своєчасно виконаний, акуратно і правильно оформлений пакет звітних документів з незначними зауваженнями. Участь в підсумковій конференції.
„задовільно”	Недостатнє використання теоретичних знань у реалізації практичних завдань. Недостатнє прагнення до отримання професійних навичок. Посильна участь у житті колективу. Виконання вимог керівника від бази практики в міру можливості. Часті запізнення (1-3 рази) і пропуски занять (1-2 рази) за час проходження практики без поважної причини. Задовільний рівень виконання програми практики. Задовільна оцінка, отримана за місцем проходження практики. Своєчасно виконаний, акуратно оформлений пакет звітних документів з незначними зауваженнями. Участь в підсумковій конференції.
„незадовільно”	Відсутність спроб до використання теоретичних знань у реалізації практичних завдань. Відсутність прагнення до отримання професійних навичок. Байдуже ставлення до життя колективу. 4. Ігнорування вимог керівника практики. Часті запізнення (4 і більше разів) і пропуски занять (4 і більше разів) за час проходження практики без поважної причини. Не виконання програми практики, її цілей і завдань. Грубі порушення якості та строків надання звітних документів. Відсутність на підсумковій конференції.

6.2. Система оцінювання роботи здобувачів вищої освіти за результатами проходження практики

Оцінка практики складається з 3-х складових – змісту звітної документації (щоденник, звіт), характеристики (оцінки керівника від бази практики), оцінки захисту практики.

Результати практики оцінюються за 100-бальною шкалою. Підсумкова оцінка визначається, виходячи з кількості набраних балів і їхніх ваг, що наведені у таблиці.

№ з/п	Види робіт	Максимальна кількість балів
1	Систематичне ведення щоденника практики	5
2	Виконання індивідуальних завдань та завдань для самостійної роботи	10
3	Виконання ІНДЗ	10
4	Наявність позитивного відгуку з бази практики	10
5	Оформлення та здача звіту про проходження практики	20
6	Захист практики на звітній конференції	40
Разом		100

6.3. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100- бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		д. залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4	B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4	C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3	D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3	E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча програма Клінічної практики з фізичної терапії при порушеннях діяльності дихальної системи практики.
2. Методичні рекомендації до проходження практики.
3. Опорні конспекти лекцій фахових дисциплін.

7.1. Рекомендована література

Основна (базова)

1. Вакуленко, Л. О. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії : підручник – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. – 285 с.
2. Вакуленко, Л. О. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії : підручник – Тернопіль : Укрмедкнига, 2018. – 372 с.
3. Внутрішні хвороби : нац. підруч. для лікарів-інтернів, здобувачів вищої освіти мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю : у 2 ч. Київ, 2019. – Ч. 1, розд 1–8. – 680 с.
4. Внутрішні хвороби : нац. підруч. для лікарів-інтернів, здобувачів вищої освіти мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю : у 2 ч. – Київ, 2019. – Ч. 2, розд. 9–24. – 584 с.
5. Григус, І. М. Фізична реабілітація при захворюваннях дихальної системи : навч. посіб. – Львів : Новий Світ-2000, 2020. – 170 с.
6. Григус, І. М. Фізична реабілітація при захворюваннях дихальної системи : навч. посіб. – Львів : Новий світ, 2019. – 172 с.
7. Григус, І. М. Фізична терапія в кардіології : навч. посіб. – Рівне : НУВГП, 2018. – 268 с.
8. Міхеєнко, О. І. Загальна теорія здоров'я : навч. Посіб. – Суми: Університетська книга, 2019. – 156 с.
9. Павлюк, Н. Л. Практикум з анатомії людини : навч. посіб. для мед. коледжів, училищ, акад., ін-тів медс-тва. – Київ, 2019. – 216 с.
10. Пропедевтика внутрішньої медицини : підруч. для мед. ун-тів, ін-тів, акад. / за ред. О. Г. Яворського. – 5-те вид. – Київ, 2018. – 552 с.
11. Свінціцький, А. С. Методи діагностики в клініці внутрішньої медицини : навч. посіб. для лікарів-практиків, сімей. лікарів, аспірантів, здобувачів вищої освіти мед. ЗВО. – Київ, 2019. – 1008 с.
12. Український журнал фізичної та реабілітаційної медицини / Офіційний журнал українського товариства фізичної та реабілітаційної медицини. – 2018. – № 2 (2). – 206 с.
13. Федорів, Я. Фізіотерапія : навч. посіб. – Львів : Магнолія 2006, 2018. – 560 с.
14. Федорів, Я. Хвороби органів дихання : навч. посіб. – Київ : Магнолія 2006, 2019. – 488 с.
15. Швесткова, О. Фізична терапія : підручник. – Київ, 2019. – 272 с.
16. Palisano, R. J. Campbell's Physical Therapy for Children / R. J. Palisano. – 5th Edition. – Saunders, 2018. – 1104 p.

Допоміжна

1. Марцінковський, І. Б. Методи дослідження у лікарському контролі спортсменів і фізкультурників : навч. посіб. – Миколаїв : НУК, 2014. – 352 с.
2. Пешкова, О. В. Фізична реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів : навч. посіб. – Харків : СПДФО Бровін О. В., 2011. – 312 с.
3. Стасюк, О. Маркетинг у сфері реабілітаційних послуг : навч. посіб. – Львів : ЛДУФК, 2013. – 159 с.

4. Філак, Ф. Г. Загальні основи фізичної реабілітації : метод. розроб. для самот. роботи здобувачів вищої освіти . – Ужгород : Іва, 2014. – 35 с.
5. Філак, Ф. Г. Особливості фізичної реабілітації дітей : метод. розроб. для самот. роботи здобувачів вищої освіти . – Ужгород : ФОП Сабов А. М., 2015. – 50 с.

7.2. Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuu.gov.ua>
2. <http://fizkult-ura.ru/books>
3. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nbuu.gov.ua
4. Оновлений опис фізичної терапії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.physrehab.org.ua/PS_description_physical_therapy.html

8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Бази практик із сучасним матеріальним та технічним забезпеченням.

Навчально-реабілітаційний центр облаштований:

Прилади для антропометрії:

Ваги-аналізатори складу тіла TANITA BC-601, Ваги електронні, Ростомір, Спірометри, Динамометри кистьові, Тонметри, Пульсоксиметри, Пристрої для вимірювання температури тіла, Сантиметрові стрічки, Кушетки медичні.

Апаратура для функціональної діагностики:

Комп'ютерний електрокардіографічний комплекс для проведення ЕКГ-досліджень КАРДІОКОМ, Прилад для електропунктурної діагностики DIALOG-R, Велоергометри, Молоток неврологічний.

Тренажери для фізичної терапії:

Профілактори Євмінова, Велотренажер АЙСЛЕНД, Універсальні оздоровчі тренажерні комплекси, Еластичні джгути, Платформи та диски для тренування балансу, Слуховий тренажер, Комплект мобільного звукопідсилювального обладнання Phonic Ear Easy Listener PE 300R, Тренажери для внутрішньом'язових ін'єкцій та внутрішньовенних ін'єкцій.

Реабілітаційний комплекс:

Апарат для імпульсної магнітотерапії DIMAP; – Тракційний стіл із комп'ютерним управлінням TRACOMPUTER, Апарат для екстракорпоральної ударно-хвильової терапії (ЕУХТ) PIEZO-WAVE, Апарат для терапії зі зворотним зв'язком по ЕМГ, зворотним зв'язком по тиску й електротерапії MIOMED-134, Релаксаційно-масажний автоматизований комплекс MIT-11 Релакс, Прилад для біорезонансної терапії SUNLINE-L, Крісла колісні.

Лабораторія фізичної культури і спорту зі спортивними приладами та інвентарем:

Силовий тренажер для ніг, Лавка під штангу, Штанга 80 кг, Тренажер «Орбітрек», Степер STAIRMASTER 4600 CL, Велосипедна доріжка, Динамометри, Спірометри, Гантелі, Палиці гімнастичні, М'ячі для фітнесу, Килимки для фітнесу, Медболи, Мати, Подушки.

Комп'ютерна техніка, обладнання для мультимедійних презентацій:

Стаціонарний мультимедійний проєктор, екран, акустична система, мобільний пульт керування, телевізор, графопроєктор.